

MI VAN A FIÓKBAN?

KÉT FLEKK
PÉTER LÁSZLÓVAL

Vinkler László rajza

— A Bácskából származol — s ma a „Szeged-tudomány” egyik legismertebb művelője vagy. Milyen út vezetett a Várossal való ily teljes azonosulásig?

— 1926. jan. 21-én születtem Jánoshalmán, de kétéves koromtól már Mindszenten, 1933-tól pedig a Szeged alatti Szőregen éltünk. A szegedi Baross Gimnáziumban olyan kiváló tanáraink voltak, mint Vajtai István és Visy József. Visytől hallottam az első Juhász Gyula-verset, latinórán: „Ovid levele Juliához”. Az egyetem — ahol Sík Sándortól hallgathattam irodalmat —, az ifjúsági mozgalom és a magunk alapította Kálmány Lajos Kör még inkább szegedivé érelt. 1947-ben Szőreg nyelvjárásának hangtana c. dolgozatommal doktoráltam Klemm professzornál, s egy ideig tanárságát is voltam mellette. 1945—46-ban az egyetemi diákszervezet elnöki tisztségét töltöttem be, 48-ban kollégiumi igazgató lettem. Onnan egy jobboldali, innen egy balos hullám billentett odébb — 50-ben, el Szegedről is. Száműzetésemben — Ortutay Gyula jóvoltából — múzeumokat szerveztem az Alföldön, míg nem a semmiből teremtett karcagi Györfly István Nagykun Múzeum éléről 1952-ben végre hazakövetkezhettem: ámde egyelőre csak Makóra. Itt fogtam a József Attila-kutatásokba, Espersit alakja itt vezetett el Juhászhoz. 1954-től ismét Szegeden dolgoztam, az egyetemi könyvtárban, egyidejűleg a népköltészet mb. előadójaként és a Juhász-kritikai kiadás szerkesztőjeként. 1961-ben kerültem a Somogyi-könyvtárba.

— Pályakezdedés óta sokoldalú érdeklődés jellemel. Melyek a fontosabb kutatási területeid és munkáid?

— A népi írók és egyetemi néprajzi tanulmányaim igazetében ébresztgettem Kálmány emléket, s írtam meg életrajzát (1952). A sokoldalúság sorsom alakulásának áldása, átka: ahová vetett, ott kellett helytállnom, így lettem nyelvész, majd irodalomtörténész, utóbb bibliográfus. De azt hiszem, inkább művelődéstörténésznek tarthatom magam: ebbe minden belefér, még a munkásmozgalom története s az utcanévre rendezés is. Mint „poéta-adminisztrátor” a sajtó alá rendezett művekkel (Juhász, Tömörkény, Móra, Réti) szolgáltam tán inkább a közművelődést; önálló munkáim — még a legnagyobb, a *Juhász Gyula a forradalmakban* (1965) is, amely egyben kandidátusi értekezésem volt — csak részletek, bár elégtélelemül szolgál, hogy József Attila-tanulmányaim vagy az ő-zésről szóló dolgozatom máig kikerülhetetlenek.

— Legendásan termékeny és gyorsan publikáló szerzőnek tartanak. Hány nyomtatásban megjelent művedet tartod számon?

— Vezetem írásaim jegyzékét, az apró hírlapi cikkeket is beleszámolva az 1927. tétel az utolsó: Franyó Zoltánnak most megjelent prózáit méltatom május 28-án a Magyar Hírlap-ban. Az első egy kis cserkész-írás volt 1941-ben, a főlsszabadulás után pedig 1945. ápr. 4-én a MADISZ szegedi lapjában, az Utunk-ban: *Néhány szó a demokráciáról*. Voltam újságíró is, 1947-ben a Szegedi Friss Újságnál; egyik parlamenti tudósításomra máig büszke vagyok. Elvetélt szerkesztői hajlamaimat (a Tiszatáj alapító szerkesztőségének is tagja voltam) a Somogyi-könyvtári Híradóban élelem ki. Az itt elfolyó energiák mennyivel több gyümölcsöt hoznának a szegyenletesen hiányzó Szegedi Szemlé-nél!

— Min dolgozol, milyen munkáid várják a megjelenést?

— Az utóbbi években igyekeztem Szeged múltjából minél több értékes hagyományt fölkatatni. Így fedeztem föl Szegednek legutóbb Politzer Györgyöt. Barátaim szegedi tárgyú cikkeim gyűjteményes kiadására biztatnak. De hát ilyenre nincs kiadó! *Szegedi Tükör* c. irodalmi antológiánkat a Magvető önkényesen visszadta. Egy másik kötet egy délalföldi népmese-antológiával, valamint az *Annák, szerelmek* c. hosszabb tanulmánnyal ugyancsak kiadásra vár. Távlabbi terzem: a kritikai kiadás befejeztével új Juhász-monográfiát írni.

(—)